

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Vialla

TIDSKRIFT FÖR GÖTEBORGS UNGDOMSLEDARE

I detta nummer:

Byråchef Göta Rosén skriver om samhällets förebyggande ungdomsverksamhet.

Inlägg i debatten om den unga svenskan contra utlänningen.

Föreningslivet förtäljer.

Anders Fredman på insändarspalten

Nyttiga fyra sidor.

Aktuellt från ungdomsföreningar och ungdomsgårdar.

Nr. 5

SEPTEMBER 1957

ARGANG 6

UTGIVEN AV:
BARNAVÅRDSNÄMNDENS
UNGDOMSDELEGATION

PRIS 75 ÖRE

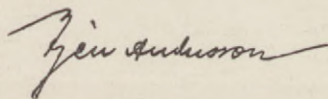
Kallt klimat

Svårigheterna att med kommunala skattemedel täcka de ekonomiska anspråk som olika kommunala styrelser framfört synes inför budgetåret 1958 vara synnerligen stora. Atskilliga spaltmeter har redan skrivits i våra dagstidningar om orsakerna till kommunens ekonomiska dilemma, varför här inte skall ordas om dessa.

Följderna av de styrandes mycket snävt tilltagna rambudget har det stora flertalet göteborgare ännu inte fått kännning av. Att konsekvenserna för de ungdomsvärdande instanserna — icke minst ute i våra nya stadsdelar — torde bli kännbara, därom torde inte tvivel råda. Tyvärr har en hel del reaktionärer redan stigit fram och i man-och-man-emellan-diskussionerna applåderat tillbakaskridandet. Djupare satt således inte tron på det ungdomsociala uppbyggnadsprogrammet! Annars trodde man — bl. a. efter riksdagens giv i ungdomsfrågorna i samband med den 1 oktober 1955 — att uppbyggnadsprogrammet beträffande ungdomen var en sak, om vilken alla var överens.

Tro nu inte vi menar att den förebyggande verksamheten skulle ställas i specialklass, fjärran från de nedprutningar, som vidlåtits andra kommunala organ. Men att man var så snabbt överens om att i första hand pruta på denna verksamhet inom barnavårdsnämnden var en stor överraskning. Handlingssättet är inte olikt det, som en del industrier tillämpar ifråga om sin personalvård. Personalkonsulenter m. m. tillsättes i tider av högkonjunktur och avskedas då det tenderar att sina i bolagens kassakistor.

Med kniven på strupen har barnavårdsnämnden föreslagit stadskollegiet en minskning av anslagsmedlen till den förebyggande ungdomsverksamheten med omkring 300.000 kronor. Arbetsstugeverksamheten har minskats med över 40 %, vilket bl. a. innebär, att dess verksamhet i skollokaler helt måste inställas. Vid ungdomsgårdarna kommer i förhållande till i år 8 assistenttjänster att indragas. Även i övrigt — exempelvis när det gäller bidrag till föreningsverksamhet — har en återhållsamhet demonstrerats, som för berörda parter blir synnerligen kännbar. Med enkel matematik kan redan nu sägas, att c:a 5 à 6 tusen ungdomar under kommande verksamhetsår måste avvisas från den kommunala fritidsverksamheten. Biskopsgården och åtskilliga andra nya stadsdelar plus alla äldre stadsdelar, som hamnat på efterkälken i lokalfrågan, får finna sig i att bli utan lämpliga fritidslokaler o. dyl. Man gör klokt i att redan nu räkna med det ekonomiskt kärva klimatet och vidtaga nödiga dispositioner med anledning därav. Ivrarna för en allmän förebyggande ungdomsvård har skäl att söka efter nya argument när det gäller att motivera ekonomiska bidrag till arbetet med den växande ungdomen och alla dess problem. De gamla motiveringarna tycks i vår stad inte räcka till. Trots att man åberopar snabbt växande årskullar, ökad ungdomsbrottslighet, nya rotlösa stadsdelar och en normlöshet som aldrig tillförne...

Omslagsbilden

fortsätter med att presentera vårt unga par i olika miljöer. Vi har kommit fram till den månad, då höstens studieflit på allvar (får vi hoppas) sätter fart. Bilden vill påminna alla ungdomsledare om den möjlighet som finns och den skyldighet som föreligger när det gäller att förkovra sig inför mötet med de unga skarorna. Våra bibliotek har en hel del att bjuda på för vetgiriga inspiratörer.

För omslagsbilden svarar som vanligt teamet Döbeln—Mattsson.

Hur bör barnavårdsnämnderna arbeta förebyggande?

Om samhällets socialvårdande organ och deras möjlighet att biträda i den förebyggande ungdomsvården talade byråchefen Göta Rosén i Kungl. Socialstyrelsen vid 7:e ungdomsrådskonferensen i Kvarnsveden. För Vi allas räkning publicerar här byråchefen huvudpunkterna i det uppmärksammade föredraget.

Den förebyggande ungdomsvården är ett mycket vidsträckt begrepp, som innefattar i sig många olika slags verksamhetsgrenar. Det närmast till hands liggande, när man hör uttrycket, är kanske de förebyggande åtgärder som man tar till i det individuella fallet för att rädda barn från att bli miljöskadade eller för att hindra vanart och brott, jag menar sådana åtgärder som exempelvis övervakning, placering på ungdomshem. Men det är väl inte meningen, att vi skall uppehålla oss vid den sidan av saken i dag.

Jag vill avgränsa mitt anförande om de allmänt förebyggande åtgärderna till den aktivitet inom ungdomsvården, som närmast berör ungdomsorganisationerna, nämligen *f r i t i d s v e r k s a m h e t e n* bland barn och ungdom.

Hithörande ungdomsfrågor — liksom andra specifikt förebyggande stödåtgärder som exempelvis den psykiska barn- och ungdomsvården, småbarnsinstitutioner, föräldrakurser — har alltmer kommit i centrum för reformintresset. Ett flertal utredningar har haft dessa problemkomplex på programmet.

De flesta förslag och rekommendationer, som gjorts, har det gemensamt, att deras förverkligande ofrånkomligen bygger på medverkan från samhällets — och då i första rummet kommunernas sida. Det är den inställningen som är en intressant nyhet, när det gäller den förebyggande ungdomsvården. Den nya synen på samhällets ansvar för ungdomsfrågorna hänger samman med den nya andan i socialvården överhuvudtaget. Skillnaden mellan förr och nu är, att man numera utgår ifrån att det är ett samhällsintresse och inte bara ett privatintresse, hur folk har det ställt. Samhällets skyldighet att hjälpa medborgarna under tider, då de har det vanskligt och är i behov av stöd, är i våra dagar mer självklart än förr. Man har fun-

nit, att i det långa loppet vinner man på — även rent krasst ekonomiskt kalkylerat — att göra insatser för att hjälpa på ett tidigt stadium — att förebygga framtida hjälpbehov.

Och framförallt är stödåtgärder angelägna under ungdomstiden — brytnings-tiden mellan barndomens beroende av föräldrarna och ungdomens strävan mot en självständig tillvaro. Aldrig har väl behovet av förebyggande stöd åt ungdomen varit större än i vår tid. När man betänker, hur samhällsutvecklingen spelat in här, finner man det än mer självklart, att det är ett samhällsansvar att satsa på ungdomsvården. Ungdomen av i dag möts ju av betydligt flera frestelser och anpassningssvårigheter än förr, de blir biologiskt mogna tidigare och frigör sig från föräldrarnas inflytande vid en tidigare ålder nu än förr.

Bland de förebyggande åtgärder, som i olika sammanhang förts fram som möjliga vägar för att underlätta ungdomens anpassning, intar *f r i t i d s s y s s e l s ä t t n i n g e n* en framträdande plats.

Denna viktiga sektor av samhällets aktivitet inom ungdomsvården har nu lyfts upp i första planet bland angelägna ting av barnavårdskommittén, som nyligen avgivit sitt huvudbetänkande.

Häri framhålles ju också tydligare än någonsin tidigare *k o m m u n e n s* ansvarighet för dessa frågor. Med övertygelse hävdar kommittén att barnavårdsnämnden är den lokala myndighet, som närmast skall bära detta ansvar.

När kommunerna ursprungligen började intressera sig för allmänna stödåtgärder för barn och ungdom, så var den bärande tanken den, att man ville ge de unga något positivt att syssla med, något som kunde förhindra, förebygga att de drevs hän mot brott och asocialitet och mot missanpassning överhuvudtaget. Det

var då ganska självklart, att just det kommunala organ, som av samhället på rättslig väg uppdragits att vidta åtgärder för att tillrättaföra de unga, som var på väg utför — alltså barnavårdsnämnden — hade anledning att intressera sig för sådana åtgöranden, som kunde tänkas förebygga missanpassning. Detta kom också i viss mån till uttryck i lagstiftningen. Det finns nämligen i barnavårdslagen en bestämmelse där det är tillagt barnavårdsnämnden, att den — jag citerar — ”bör verka för en förbättrad barn- och ungdomsvård och i sådant syfte, i den mån förhållandena därtill föranleda, söka främja tillkomsten och utvecklingen av barnavårdsanstalter ävensom andra åtgärder till barns och ungdoms välfärd”. — Detta är faktiskt det enda stadgande i lagstiftningen som uppdrar åt ett kommunalt organ att ta sig an ansvaret för allmänna stödåtgärder för barn och ungdom. Men det borde ha utsagts mera bestämt. Det ligger inget klart påbud i det här. Det står för övrigt på ett undanskymt sätt och framträder i texten nästan som en bisak för barnavårdsnämnden, i varje fall om man jämför det med de mera sensationella arbetsuppgifter, som lagstiftningen har utstakat för barnavårdsnämnderna. Jag tänker på omhändertagandena, som innebär bra mycket av dramatik. Och tråkigt nog har ungdomsverksamheten i en del kommuner också betraktats som en bisak för barnavårdsnämnden. I en utredning av år 1956 i en köping, en grannkommun till Stockholm förresten, får man läsa i frågan om vilket organ som skulle ha uppdraget att sköta ungdomsverksamheten i kommunen, att barnavårdsnämnden hade helt andra uppgifter, att ungdomsverksamheten var för dem en bisak. Just ordet bisak står det. Inget kan dock vara oriktigare än denna inställning. Det primära för en barnavårdsnämnd är att vidta sådana anordningar, att omhändertaganden inte behöver komma till stånd, att driva en förebyggande verksamhet för de unga. Det ska erkännas att det finns barnavårdsnämnder, som inte tillräckligt långt har gått in på den förebyggande linjen med ungdomsverksamhet och sådant. Men

detta är inget typiskt för barnavårdsnämnderna. Ett otillräckligt intresse för den förebyggande verksamheten har tidigare varit utmärkande för samhället överhuvudtaget.

I syfte att avhjälpa den nuvarande lagtekniska bristen ifråga om kommunernas engagemang för ungdomsverksamhet, har barnavårdskommittén föreslagit ett närmare angivande i lagen av det ansvar, av de skyldigheter, som kommunen som sådan och dess barnavårdsnämnd skall ha för allmänna stödåtgärder, den förebyggande ungdomsvården till exempel. Och det betonas av kommittén, att den allmänt förebyggande ungdomsvården, varken av kommunerna och deras barnvårdsorgan eller av tillsynsmyndigheterna får betraktas som en andraplansuppgift inom samhällets barnavård. Däremot aktar sig kommittén att på den här punkten föreslå bestämmelser som är detaljerade. De anses böra liksom hittills vara allmänt hållna, för att möjliggöra önskvärd frihet i tillämpningen, men dock så formulerade, att de inte kan negligeras.

Att man på det här sättet vill fastställa, att barnavårdsnämnden är förpliktad att verka för en förebyggande ungdomsvård, det betyder inte att man vill göra intrång på övriga kommunala eller enskilda organs intresse och möjligheter att göra insatser för ungdomsverksamheten. Det står alla fritt och måste så göra, att arbeta för det här området. Det är bara det, att något organ i sista hand måste ha ansvaret. Och det måste då vara mest naturligt att ansvaret läggs på barnavårdsnämnderna.

Barnavårdsnämndernas arbete i ungdomsverksamheten måste ta sig uttryck på olika sätt. Nämnderna får lov att arbeta både stabmässigt och verkställande. De måste göra sig underrättade om vad som sker i kommunen, hur ungdomarna har det med fritidsförhållandena. En särskild förutsättning till det har nämnden förstås genom den kontakt nämnden får med missanpassade ungdomar och med familjer, som har svårigheter av olika slag. Här tränger sig problemen självmant på nämnden, nämnden får genom dessa kontakter impulser till insatser, den ser var i kommunen och på vilket sätt den

skall göra sitt förebyggande arbete. Men en barnavårdsnämnd skall inte bara sätta in sitt arbete där det har hänt något. Den skall sätta in sina krafter redan där det kan hända något. Och hända något, det kan det ju mest överallt. Det är ju rätt vanligt nu att när en bostadsbebyggelse kommer till stånd, så sker det i ett sammanhang, man uppför ett helt bostadsområde på en gång. Och hit väller människor plötsligt och i stort antal. Det behövs ungdomslokaler, samlingslokaler och gemensamhetsanordningar överhuvudtaget. Men den saken skall barnavårdsnämnden och de övriga kommunala organ som är berörda vara med att planera redan från början. Och barnavårdsnämnderna skall vidare tillhöra de kommunala organ, som obligatoriskt skall få yttra sig över ansökningar om samlingslokallån. Socialstyrelsen har föreslagit detta nyligen i ett utlåtande till Kungl. Maj:t. På det sättet kan barnavårdsnämnderna få en mera central överblick över läget och behovet av ungdomslokaler i kommunen.

Mera konkret tar sig barnavårdsnämndens arbete i ungdomsverksamheten uttryck genom att nämnden i egen regi till exempel inrättar ungdomslokaler, ungdomsgårdar och även svarar för själva verksamheten där. Den kan också anordna verksamhet, möten, kurser och träffar, både för barn och vuxna i lokaler som tillhör andra — det fria föreningslivet. Barnavårdsnämnden kan också, och måste göra det, utverka medel av kommunens representation, fullmäktige, för att ekonomiskt stödja de enskilda organisationer, som har tagit till uppgift att på olika sätt främja den förebyggande ungdomsvården. **Det är ju dock så, att samhällets arbete för de unga först och främst sker genom de frivilliga ideella ungdomsorganisationerna.**

För att kunna göra ett effektivt arbete i den förebyggande ungdomsvården måste barnavårdsnämnden vara lämpligt organiserad för ändamålet. I små kommuner kan kanske de här funktionerna fullgöras av barnavårdsnämnden in pleno, med deltagande av samtliga ledamöter. Men i

GUSTAF HEDQVIST

In memoriam

Mitt i sommarmånaden juli nåddes vi av meddelandet att barnavårdsdirektör Gustaf Hedqvist hastigt ryckts bort från vår krets. Det hastiga dödsfallet väckte stor bestörtning. Mången inom barnavårdsnämnden vittnade om att Gustaf Hedqvist var en avhållen chef och kamrat.

Att vara barnavårdsdirektör i en storstad tillhör sannerligen inte de lättaste uppgifterna. Posten kräver en innehavare som tänker med hjärtat på de klienter och deras föräldrar som dagligdags är i kontakt med barnavårdsnämndens verksamhet på ena eller andra sättet. Chefs-tjänstemannen måste kunna strida för att få resurser till de många olika verksamhetsformer som en barnavårdsnämnd i en modern storstad bör äga för att den skall kunna fylla sin uppgift. Av barnavårdsdirektören fordras också att han skall vara lyssnande och förstående, hjälpande och förmanande gentemot sin personal.

Gustaf Hedqvist fick vara med om den kolossala expanderings som de senaste decennierna vidlät barnavårdsnämnden. Ingen skall tro att någon människa i en sådan situation till alla delar helt skulle kunna fylla posten som den ledande i sammanhanget. Gustaf Hedqvist ville emellertid vänskap och vänlighet i uppläggnings av sin arbetsmetodik och ivrade för att förbättra ungdomsvård och ungdomsarbete i olika former. Hans förmåga att i åtskilliga situationer se stort på situationen var välgörande som avbrott i vår tids knappolog-kritiska atmosfär. I mån av kraft och tid verkade Gustaf Hedqvist för att Göteborg skulle bli en föregångsstad ifråga om sociala välfärdsanordningar för de uppväxande skolorna av unga. Hans alltför tidiga bortgång har väckt stark förstämning bland många ungdomsvårdare i vår stad.

Kjell Andersson.

Forts å sid. 16

Med unga Ador bland gondoljärer

Rune Brange gör ett inlägg i debatten om svenskan contra utlänningen

"Ada har legat med papiljotter i natt och satt extra rött på kinden"

Schlagern om Ada och det mottagande hon bestod engelska flottan sjöngs en tidig julidagsmorgon av BSRK:s och BURK:s blandade körer till SJ:s taktfasta skenskarvskomp. Ett 25-tal ungdomar från Bagaregårdens studiereseklubb och Burås ungdomsgårds reseklubb hade just startat tvåveckorsresan till Tyskland, Österrike och Italien. Hade trubaduren själv varit med, hade han snart märkt vilka som tolkade hans musik med största inlevelsen och värdade hans text med det rätta göteborgska idiomet. Det var en kvartett unga söta Ador. I stort sett kunde dessa fyra flickor sägas representera det kvinnliga öppnalinjenklientelet, medan de övriga flickorna närmare hörde hemma bland kursklientelet. (Eftersom detta skall handla om "svenskor contra utländska män", sorterar vi inte in de grabbar, som var med på resan i några fållor.) Beträffande våra Adors språkkunskaper inskränkte sig dessa till att dom behärskade göteborgska suveränt (= skapligt på deras eget språk) och engelska knaggligt (= knasigt), och därför frågade man sig förstas med en viss oro hur dom skulle klara språkfrågan under resan. Men oron var fullständigt obefogad. Vi andra, som pluggat tysk grammatik i årtal, led av hämningar och deklinationskonflikter, men dom pladdrade bara på och gav sig friskt i samspråk med massor av tyskar och österrikare. Och inte såg vi någon som tog anstöt av denna frimodighet. Vilken utmärkt "kontakt över gränserna" fick dom t. ex. inte med besättningen på den Donauångare, som vi färdades med en hel dag. Så om en stor hjulångare skovlar sig upp för Göta älv en dag, så vet vi varför!

Männen i Tyskland och Österrike var alltså enligt flickornas tycke riktigt hyggliga, men hurudana var italienarna? Ja, en skildring från vår andra kväll i Venedig får lämna svaret. Efter den obligato-

riska gondolfärden tog vi trafikbåten ut till Lido, den stora badön i lagunen. Redan vid avfärden från San Marcusplatsen såg man några bildsköna gossar rustade för erövringståg. På båten var "de svenske" alltför väl samlade för att drabanterna skulle gå till attack, men på Lido splittrades plutonen i flera smågrupper på grund av att trottoarerna till större delen var ockuperade av serveringar och musikestrader, och då kom första inbrytningen. På danskaféet nere på badstranden hade de svenska flickorna inte en chans att hindra, att det plötsligt satt mörklockiga herrar vid deras bord. Dörarna stod öppna mot stranden och över Adriatiska havet stod månen apelsinröd. Ena paret efter det andra gick ut för att studera stjärnor och dylika ting, men våra fyra små Ador lämnade inte dansgolvet eller sina platser vid bordet. För så oromantiska varelser blev det förstas ingen utländsk eskort in till Venedig. Men väl vid Marcusplatsen stod nya trupper samlade. Visst var det genant för dom svenska gossarna att de inte verkade mera avskräckande än att venetianarna genast vågade omringa flickorna, men deras majoritet var överväldigande. Ur sin enorma arsenal av ord avlossade karabinjärerna hela salvor av "bella donna". Tydligt används belladonna även i italienska hjärtdroppar. Men ledaren är till för att leda. Så marsch hemåt! Men vem hittar i Venedig efter ett dygn, så ledaren må väl vara ursäktad att han bad flickorna välja ut de infödingar som såg snällast ut att visa vägen genom alla gränderna och över alla broarna till pensionatet. När vi kom fram dit i lång kolonn på den knappt meterbreda gränden, gjorde inte flickorna alls, som svenskor brukar göra enligt vad som stod att läsa i en värd kollega för en tid sedan. Dom smög sig inte runt hörnet till gondolbryggan med sina nya bekanta för att kyssas med halvöppna läppar. Nej, dom tog inte ens vägvisarna i hand utan sa bara med ny-

förvärvade språkkunskaper: "Gracia, gracia, hej då!"

Dagen därpå, när vi tog igen oss under siestan, ljöd smäktande toner nedifrån gränden — italienska sirapsschlagers och ett par ariastumpar. "Det är han som visa vägen i natt, han sjunger la för grant!" sa en av flickorna, plockade snabbt ur papiljotterna och öppnade fönsterluckorna.

Att flickorna inte lät sig förledas till några eskapader borde egentligen inte förvåna den som arbetat på ungdomsgård några år. Öppna-linjen-flickorna brukar inte "tända på direkten", inte ens om dom är äkta spättor. Den som tror att det inte finns några "sällskapsregler" för denna kategori ungdomar misstager sig grundligen. Tvärtom är dessa regler såpass stränga att det inte torde vara något större sociologiskt fel att kalla dom normer. För övrigt tycks inte ungdomsgårdarna erbjuda det rätta klimatet för dom tjejer som byter killar allt som oftast. Öppna-linjen-flickan har visst inget emot att "lattja" lite med en utlänning, men därifrån och till det omoraliska är steget långt. Även om Sverige besöktes av mångdubbelt fler utlänningar eller tillfällena till utlandsresor var avsevärt större, så skulle säkerligen ändå endast en minoritet av dessa ungdomsgårdsflickor falla för utlänningar. Deras "moral" är skyhögt högre än vad den tror, vilken som enda kunskapskälla haft vissa utländska tidningars skandalreportage. Följaktligen får miljoner utlänningar en helt felaktig uppfattning om den unga svenskan. Och många svenska tidningar bidrager som bekant med frejdigt mod till missuppfattningen. Vilka saftiga reportage i ord och bild har vi t. ex. inte fått i sommar i svenska tidningar just om svenskan contra utlänningen. Utan några som helst reservationer döms alla över en kam. Naturligtvis har alla vi som senaste åren rest utomlands med sällskapsresor fått bevittna ganska förbluffande saker, då unga svenskor blivit som förvandlade, så snart de kommit en bit söderöver. Men efter sommarens resa vet i varje fall under-tecknad att Ada, vår unga, förtjusande Ada, håller samma stil ute som hemma i Götet.

NORDISKT

har det varit för hela slanten under augusti månad i vår stad. Det planerade ungdoms- och idrottsutbytet med de övriga vänorterna stympades något på grund av att ungdomarna från Bergen och Århus inte kunde komma. Åbo-ungdomarna mötte emellertid upp med en trevlig ungdomsgrupp, väldisciplinerad och entusiastisk, som gav göteborgarna en hård strid i femkampen. Av programmet minns vi särskilt den omfattande dagsfärden till Kungälv och Marstrand, simtävlingarna och naturligtvis de många samkvämen, då man hade roligt tillsammans.

I samband med ungdomsutbytet hölls en konferens med representanterna för de fyra nordiska städernas ungdomsnämnder. Man diskuterade bl. a. möjligheterna av att intensifiera ungdomsledarutbytet städerna emellan. Nästa års konferens med ungdomsledare — i vilken ett tiotal ledare från varje stad skall delta — kommer att hållas i Århus eller i dess närhet. Stor hänsyn kommer att tagas till diskussioner i små grupper och särskilda utställningar kommer att anordnas över respektive länders pedagogiska litteratur och andra resurser, som användes i ungdomsarbetet.

Göteborgskonferensen diskuterade också möjligheterna av att sända individuella ungdomsledare till respektive vänorstäder för studier under någon kortare tid i likhet med vad som sker inom skolorna. Bergen och Århus lovade under konferensen att sätta till alla klutar för att nästa år kunna skicka en grupp ungdomar till Göteborg och femkampen. Vi har alltså att emotse en händelserik nordisk augusti nästa år i vår stad.

Och det innebär bl. a. att hon inte faller för ett "bella donna". Nej, Ada håller stilen.

Fältarbetet förtäljer

Vandrarhemmet på Stora Katrinelund

har under den gångna sommaren varit livligt besökt, rapporterar basen på stället, Sigurd Lie. Speciellt under augusti månad var allt tillgängligt utrymme till bristningsgränsen utnyttjat. Så här i bokslutstiden är det besvärligt att plocka fram siffror, men det totala besökarantalet lär uppgå till omkring 5.000 innevarande säsong.

KFUK

presenterar med början denna termin en omfattande ledarkurs med teoretiskt och praktiskt inslag, som man väntar sig mycket av.

Både Frisksportarna och NOV

lär instundande höst slå ner sina bopålar i Katrinelund, d. v. s. man uppger ämna förlägga sina distriktsexpeditioner till ungdomsgården.

Bjurslättis ungdomsgård

startar i höst en reklamkurs för de inom föreningarna i Bjurslättisdistriktet verksamma ledarna.

KFUM:s Sparreviken

har haft en charmant säsong, berättar Torsten Billger med mycket uteverksamhet och endast några få kvällars inneprogram. Således är "Skepparn" nöjd med både väder, arrangemang och trevliga ungdomar, som gästade friluftsgården den gångna sommaren.

Vidkärrs ungdomsgård

väntar nu på att dess trädgårdsomgivning skall snyggas upp. Pengar är beviljade och ritningarna klara. Så väntar vi bara på arbetets igångsättande, det arbete, som skall ge ungdomsgården-landet dess riktiga inramning.

SSU-klubben Haga—Annedal

odlar flitigt sitt internationella jag. I augusti månad gästades klubben bl. a. av sina tyska vänner i Berlin samt av ett folkdanslag från Jugoslavien. Besöket

Göteborg upptog en hel räckta studiebesök, diskussioner och trivsamma samkväm. Bl. a. diskuterades en dag ungdomsfrågor i närvaro av representanter för barnavårdsnämnden och ungdomsbyrån.

Källtorps ungdomsgård

har bl. a. gästade Dortmund denna sommar, berättar Rune Oskarsson. Mottagandet var synnerligen storartat och programmet späckat. Man studerade åtskilligt av ungdomsarbete och ungdomsvård inom Ruhr-området och dess omgivningar och skaffade sig massor av vänner därnere. Tidigare i sommar har en grupp tyska ungdomar från Dortmund gästade Källtorps ungdomsgård.

Idrottsklubben Stern

är en livaktig organisation, som i augusti anordnade ett välbesökt sommarläger i idrottens tecken på Sterntorpet. Flera av klubbens kända förmågor med Hilding Andersson i spetsen deltog som ledare. Orienteringslöpning och träning i orienteringskunskap var några av huvudpunkterna i programmet.

Jättestens ungdomsgård

har haft en händelserik sommar med både läger och fjällvandringar. Fjällturen var förlagd till Storlien, där man förhyrt en stuga av KFUM. Flera dagsvandringar gjordes i fjällen och ledarna Sture Sone-ryd—Ingrid Monié garanterar nu, att Hisingen begåvats med ytterligare fjällentusiaster.

NTO-scouterna i Göteborgsdistriktet

anordnade i juli månad ett scoutläger på Härsjönäs' domäner. Över hundra deltagare kunde konstatera utmärkt väder och förnämlig terräng för de många övningarna. En övernattningshajk var kanske det mest spännande inslaget. Vi alla-medarbetaren kunde vid sitt besök konstatera fältmässighet i tillvaron och stor entusiasmer hos både ungdomar och ledare.

Ungdomsledarens

fyra sidor

Vi alla

5·57

En pratstund om program

Så här kan man t. ex. göra:

En liten grupp tar hand om ett drama och läser högt med fördelade roller. Blir en studiecirkel i litteratur. Pjäser anskaffas lättast genom Radiotjänst. Skriv och begär förteckning över tillgängliga pjäser från Radioteatern! Priset 25—35 öre per st. Köp minst 3 av varje ex. När man funnit en bra pjäs, gör gruppen ett mötesprogram därav. En inledare presenterar pjäsen och författaren och gör kanske en sammanfattning av en och annan akt. Resten läses dramatiskt utan klädsel och rörelser. Deltagarna sitter kring ett bord mitt i lokalen, vars enda belysning är en bordslampa på detta bord. Där ligger böckerna. De för tillfället medverkande sitter kring bordet (är inne på scenen). De ej för tillfället medverkande på en bänk utanför ljuskretsen. Inledaren berättar "handlingen", där så behövs.

SAMTALSPROGRAM är värdefulla. Ex.: Den bästa bok jag läst, filmer jag gillar (och inte gillar)! Ett sådant samtal kan ge en god uppfattning om hur olika folk betraktar filmen. Hellre än program av typen: "Varför jag blev godtemplare" ta "Hur jag blev godtemplare", kan ge tillfälle till studier i propaganda etc. Samtala om sexualundervisning i hem och skola, sexualfrågan i tidningspressen, barn och fickpengar eller hur mycket skall ungdomar betala hemma. Ta i närvaro av en erfaren bank- eller försäkringsman ett samtal om ungdomsekonomi. Begär "inside information" på ett möte av tjänstemannen vid sjukkassan, arbetsförmedlingen, fackföreningsmannen etc. Tillfälle att ställa frågor och få saken personligt belyst.

SOCIALA STUDIEBESÖK: "Känn din stad", titta på vattenledningsverk, mejeri, pastorsexpedition, stadsplan, byggnadsnämnd, drätselkontor, besök polisen och ålderdomshemmet (bjud på något då, både materiellt och i programväg); telefon och telegraf etc. Ta emot besök på förböringsmötet av distriktssköterskan, dispensärsköterskan (samtal om kampen mot tbc), polissystemen, barnmorskan, ordningspolisen (diskutera parkering etc.), hälsövårdsmannen, socialtjänstemannen, präst (att berätta om sin första plats, kanske i sjömansvärden, om prästens församlingsarbete, kanske ett samtal inom religionens ram, om samvete, t. ex. frälsningssoldaten), besök t. ex. biodlaren eller finsnickaren eller någon, som har en förnämlig hobby. Ta ett socialt initiativ: ordna ett samtal kring campingplatser, friluftsbad, leksskola, ungdomslokaler, hobbyunderstöd, biblioteksfilial etc. med alltid de kommunalt ansvariga för detaljen inbjudna, t. ex. Dk:s ordf., Bn:s ordf., stadsbibliotekarien, friluftsstyrelsen etc. Gärna detta samtal i samarbete med andra ungdomsföreningar. Låt det inte bli bara "krav" (farligt!) eller önsketänkande utan se till, att samtalet hela tiden håller sig på jorden genom närvaron av kommunala förtroendemän o. a. som kan lämna nödvändiga faktaupplysningar!

Låt läkaren komma ner och berätta om kräfte eller könssjukdomar, enkelt och personligt. Bed nykterhetsnämndens ordf. ner att tala om t. ex. alkoholistvård (med lokal anstrykning), om antabuskurer, om ungdomsfylleri och ordningsfrågor på platsen. Bed läraren ner att (på helt an-

nat sätt än i skolan!) demonstrera skolans modeller av människans interiör och berätta om inre sekretion, om lymfa, matsmältningens mysterier, ögat, örat eller hjärnan. Kanske solförmörkelse, kanske världshandelns vägar.

Ordna hobbyutställning (inom föreningen). Var och en redovisar sitt intresse! Låt det bli en enkel personlig sak, så att alla törs ta med sitt! (Inget stort uppslaget, märkvärdigt!) Bjud ner någon hobbyman att berätta och demonstrera, t. ex. ryaknytning, båtsnickeri i flaska etc. Ta ner någon gamling, som kan berätta bra om orten förr i tiden, lekplatser och nöjen, ungdomens sysselsättning, krogar på orten förr, folkrörelsens genombrott. Ta vara på veteranerna! Samla ihop amatörkort på gator, byggnader, personer och händelser och ordna en liten enskild utställning, kanske i samband med offentlig ungdomsafton e. d.

Välläsningstävlan, där tävlingen även omfattar val av uppläsningstycke samt kommentarer. Ordna referattävlan, antingen referat från ett enskilt eller off. möte eller från en fingerad olyckshändelse, som någon berättar personligt och oskrivbart. Ordna frågelåda: vem som helst får anonymt lägga en fråga kring något, som berör föreningen, den som kan svara. Remissdebatt: vem som helst får öppet framställa vilka frågor som helst till styrelsen: Vad har styrelsen gjort för att etc. Hur tänker styrelsen göra här ...

Sök få fram det aktuella, det personliga, det levande i mötesprogrammen. I underhållning eller föredragsupplysning kan vi aldrig tävla med radio eller film eller veckopress. Men vi kan på ett helt annat sätt än de skapa värme, få tankeutbyte igång, ge glädjen av samvaro, svetsa samman människor.

Ett par uppslag till:

Vartannat eller vart tredje möte: En kvart "vårt problem" — ett kort avsnitt av något aktuellt. Inget allmänprat, någon enstaka detalj i vårt problemkomplex bara, som är särskilt aktuellt.

"Veckans brännpunkt" på en kvart, om någon spännande utrikespolitisk eller inrikespolitisk detalj.

Nya böcker

Barn i brytningsåren. Bertil Söderling.
Svenska socialvårdsförbundet.

Rubricerade lilla häfte ingår i socialmedicinska barnavårdsdelegationens skrifter och är numrerad som nummer 35. Skriftserien behandlar barns och ungdoms psykiska utveckling och ger goda råd i uppfostringsfrågor. En underrubrik säger att skriften är "en liten orientering för föräldrar i de första tonåren". Man kan rekommendera den även för ungdomsledare.

Spela kasperteater. Hans Köller.
Vikings Bokförlag A/B.

Vem är Kasper? Varför spelar vi Kasperteater? När och var skall vi spela? Hur skall vi spela? Vad skall vi spela? Så kan spelet börja! Några små pjäser... Så där ser boken i sammandrag ut, som skall lära oss att spela Kasperteater. Nog är boken välkommen alltid. Vi behöver mera av sådan teater både i hemmet, i barnträdgården, i föreningen och skolan. Den här boken verkar vara lättfattlig och äskädlig och kan rekommenderas för intresserade såväl som ointresserade.

**Amatörteaterns scenproblem. Elis Esse-
gård. KF:s Bokförlag.**

En efterlängtat bok för teateramatörerna. Icke sällan står vi inför problemet att i våra föreningslokaler åstadkomma det boken syftar till: en vettig scen där amatörteater kan spelas. I Göteborg har gjorts en del tabbar med onödigt påkostade scenutrustningar. Den här boken borde ha lästs av vederbörande projektörer innan de satte igång med sitt jobb. Kan man hoppas på att varje ungdomsorganisation skaffar sig ett exemplar av boken?

NORDISK AFTON

— Varför inte utforma ett program så här —

1. Musik: Valfria stycken av nordiska tonsättare såsom W. Peterson-Berger, Söderman, Sibelius, Merikanto, Grieg m. fl.
2. Inledningsanförande.
3. Nordisk vår:
Musik: "Till våren" av E. Grieg, eller "Frühlingsrauschen" C. Sinding.
Växelsång: "Den gamla majvisan" ur "Den svenska våren", Holmström-Ingers.
Deklamation: Ur "Klagovisa denna korta och kalla vår" L. Wivallius (Nordens Stämman).
Kvartettsång: "Det ljusnar" Peterson-Berger (Sv. Skolkv. 3.) eller Damtrio "Vår" P. Gyllenhammar.
Solosång eller ev. deklamation: "Vårkänning" Dan Andersson (Musik av Sven Scholander).
Solosång: "Men liljorna de växa upp om våren", visa från Österbotten (Svensk Sång J. A. Lybäck) efter O. Andersson.
4. Vad vet Du om Norden? En frågetävling eller ett samtal.
5. Allsång: Vårsånger och nordiska sånger.
6. Nordisk visa och saga.
Unison sång: "Uti vår hage".

- Solosång: "Jag gungar i högsta grenen" (En sommardag i Kangasala) G. Linsén (Nordisk Visa).
Solosång: "Det var en Lördag Aften" Dansk folkvisa (Nordisk Visa).
Uppläsning: "Prinsessan på ärten" H. C. Andersen.
Musik: "Trolldans" ur Peer Gynt av E. Grieg.
Deklamation: "Ett gammalt bergtroll" av Fröding (Stänk och flikar).
Sång: solo eller kör: "På fjelltoppen", norsk folkmelodi (Sv. Skolkv. 2.).
Sång av Damtrio: "Plocka vill jag skogsviol" A. Slotte. (W. Carlsson Körsångbok), eller "Svind ut" av P. Gyllenhammar (Gyllenh. 2 saml.).
7. Avslutningsord.
 8. Du gamla, du fria.

Programmet kan framföras i varje mindre samlingsal och av vilken ungdomsorganisation som helst. Förutsättningen är att inte någon talare finnes att tillgå. Man arrangerar i stället ett samtal om nordiska frågor eller anordnar en allmänbildningstävling rörande nordiska problem.

"Nordisk vår" kan utbytas mot Nordisk höst, sommar eller vinter, allt efter den årstid då programmet framföres. Lämpliga sånger och dikter kan varje arrangör själv finna.

Ungdomsbyrån

— med sin nya adress Föreningsgatan 13 — står ungdomsorganisationerna i staden till tjänst med råd och upplysningar. Givetvis berör denna upplysningsverksamhet även all teknisk apparatur, tips om studieverksamhet och fritidsgrupper. Ungdomsbyråns referensbibliotek och tidningsklipparkiv förtjänar också omnämnas. Välkommen på besök!

Föreningsteknik. Yngve Kämpe.

LTK:s förlag.

Med den omfattning föreningslivet har fått i vårt land kan det synas motiverat att det finns tillgång till litteratur om hur man skall bete sig med de parlamentariska spelreglerna. Den här boken verkar till att ha försökt undvika allt krångel och ger åtskilliga praktiska exempel från aktuellt föreningsliv där man mycket väl känner igen vardagslivets många sammankomster.

P för folkbildare

I tidningen FÖNSTRET skriver Arthur Olsson helt nyligen om aktuell pedagogisk litteratur. Vi finner det hela så läsvärt att vi sätter ett P här och parkerar vid litteraturöversikten:

Socialpsykologi:

Lars Gräby: Sociologi

Torgny Segerstedt och Agne Lundquist:

Människan i industrisamhället del II:

Fritidsliv — Samhällsliv

Sven Vermlund: Människan som samhällsvarelse

Gunnar Boalt: Socialpsykologi

Gunnar Boalt och Mia Berner-Öste:

Grupper, medlemmar och ledare

Joachim Israel: Gruppdynamik och ledarskap

Kurt Thörnquist: Studieintresse och studiemotiv

Psykologi:

Torsten Husén: Psykologi

Woodworth och Marquis: Psykologi

(finns på svenska)

Jan Gästrin: Inlärningsprocessens psykologi

J. Deese: The psychology of learning (på svenska under titeln: Inlärningspsykologi)

H. A. Overstreet: Den mogna människan

Torsten Husén: Pedagogisk psykologi

K. Falk: Vårt arbetssätt

Ester Hermansson m. fl.: Social fostran

Metodiska problem:

Carl Cederblad: Kamratskap (Särskilt tredje delen berör folkbildare direkt)

Sven-Arne Stahre: Studiecirkelledaren

Gunnar Hirdman: Samtalets konst

Sjöstrand-Leander: Att vara föreläsare

Torsten Eliasson: Moderna möten

Carl Cederblad: Det levande ordet

Folkbildningstidskriften Adult Leadership

Olof Dahlgren: Studieteknik

Fingal Ström: Några praktiska studieråd för den vuxne

Lennart Husén: Vi lär oss studera

Åke W. Edfeldt: Lästeknik

Audiovisuella hjälpmedlens metodik och användning:

Nils Håkansson: Bild och ljud i undervisningen

Dale: Audiovisual methods in teaching

TACK FÖR MAT

är en utmärkt liten kokbok för friluftsfolk, som författarna Frithiof Dalby och Gösta Ternström nu presenterar i en fjärde upplaga på Scoutförlaget. Den praktiska handboken, som är försedd med plastbehandlat omslag, är emellertid inte bara en kokbok. Vi får lära oss om primitiv matlagning, om elden och spisen, varukännedom och mycket annat. För lägerarrangören är portionsstaten speciellt värdefull. Här har friluftssälskaren såväl som ungdomsledaren den bok, som många länge spanat efter. Priset är överkomligt.

Dalby—Ternström: Tack för mat. Scoutförlaget, Box 3255, Stockholm 3. Pris 4:75.

Ungdomen börjar dricka sprit tidigare nu än förr

Allt fler har druckit sprit, innan de fyllt 17 år.

Av pojkar som fyllde 17 år

1937/39 hade 14 % druckit sprit

1944/46 hade 18 % druckit sprit

1952/54 var det 43 %

Av flickor som fyllde 17 år

1937/39 hade 6 % druckit sprit

1944/46 hade 11 % druckit sprit

1952/54 var det 30 %

Ovanstående uppgifter har för åren 1937/39 och 1944/46 beräknats ur nykterhetskommitténs statistiska material. Åren 1952/54 har hämtats från en undersökning av svensk ungdom, som i november 1954 gjordes av Svenska Institutet för Opinionsundersökningar (Sifo). Ur Sifos undersökning kunde man även härleda åren 1944/46, varvid god överensstämmelse erhöles med nykterhetskommitténs resultat.

Fylleriförseelser är vanligare bland ungdomen nu än förr.

Antalet fylleriförseelser bland 1.000 ungdomar i 15—17-årsåldern var

1928 0.9 fylleriförseelser

1953 2.6

1956 5.6

(Ur Alkohol 4/57)

Friskt friluftsliv

HÄRSJÖNÄS

är vid det här laget ett välkänt utflyktsmål för en hel del ungdomsgrupper från Göteborg. Stugan utlånas efter hänvändelse till ungdomsbyrån tel. vx. 20 09 20. De ökade utgifterna med torpet medför att ungdomsbyrån måst höja övernattningsavgiften till 1 krona per natt. Det finns plats för 16 logis och stugan är inrättad med elektriskt ljus och telefon och givetvis porslin för de besökande.

En del ungdomsgårdar i staden har in-

spirerats till att förhyra dylika småstugor ute i Göteborgs omgivningar för sin friluftsverksamhet. Krokängsgården trivs på Granåsdamm nära Stannum, Källtorp håller till på Bugärde, Högsbotorp och Mosseberg har sina stugor båda i Hindåstrakten. I allmänhet står en föräldraförening eller kamratklubb som stödande när det gäller filialverksamheten och enligt uppgift lämnar verksamheten med friluftsgårdarna många rika tillfällen till arbetsuppgifter för de unga.

BJÖRN BJÖRNSTRÖM

har styrt kosan till Malmö och nya uppgifter. Vi alla mister därmed en gedigen och uppslagsrik arbetsmyra. Tyvärr måste också ungdomsbyrån konstatera förlusten av Björn som assistent. Det är en förlust för det förebyggande arbetet, som blir desto mera kännbar i tider då en kraftfull mönstring av alla arbetskrafter behöver göras inom det förebyggande arbetet. Vi gratulerar emellertid hjärtligt Björn till hans nya arbete och önskar honom lycka till. Vem vet förresten — vi kanske återfinner honom som gästskribent så småningom i våra spalter, Tack för Din tid i Göteborg, B. B.!

K. Ason.

Då och Nu

I nr 3 av "Vi alla" ger Jan-Ove Claesson i sin insändare "Förhållandet ungdomsgårdar — föreningar" uttryck för några funderingar, och många tänkvärda ord säges. Vi äldre, som haft förmånen att arbeta för ungdomen och dess bästa i våra ungdomsgårdar, har nog ganska stort ansvar för att dessa i viss utsträckning kommit i vanrykte hos den föreningstrogna ungdomen. Detta beror säkert till stor del på att kännedom saknas om under vilka förhållanden dessa ungdomsgårdar tillkommit.

De flesta av oss vet eller har åtminstone hört talas om att på 1920-talet och en bit in på 30-talet var minst 50 % av den arbetsföra befolkningen arbetslös. I synnerhet ungdomen utsattes för mycket stora påfrestningar och faror. Halva dagen åtgick till att stå i den obligatoriska stämplingskön, och eftermiddagar och kvällar användes till att "stå och hänga" i gathörnen. Pengar fanns ej ens till en kopp kaffe på det allra enklaste café. Dessa människor och särskilt de unga i deras svåra belägenhet gav oss mycket att tänka på. Vi frågade oss ängsligt: "Vad skall vi göra för denna stora skara?" Då föddes tanken på ungdomsgårdarna, men Ni käre läsare av dessa rader, var förvissad om att födslovändorna var svåra.

Jag vill i all korthet berätta, hur det gick till när den första ungdomsgården bildades.

Lundby barn- och ungdomsråd, i vilken folkskollärarinnan Ebba Lundeby var kassör, folkskolläraren Sven Johannesson sekreterare, Nordgårdens föreståndarinna Sigrid Lundgren sakkunnig samt under-teknad ordförande, beslöt trots all avsaknad av penningmedel skaffa en lokal, som den föreningslösa ungdomen skulle kunna få disponera och där den skulle kunna känna sig som hemma. En tvårumslägenhet i ett hyreshus i Rambergsstaden hyrdes för detta ändamål och en ungdomsgård, den första i sitt slag, hade börjat sin verksamhet. Det var år 1933.

Men varifrån få pengar till hyra, av-

Besvärligt — eller nonchalans?

Göteborg besökes ofta av gästande ungdomsgrupper, icke minst från utlandet. För arrangörerna föreligger en strävan att vid dessa tillfällen få kontakt med industrier och institutioner, kommunala koryféer och kulturpersonligheter för att kunna bjuda gästerna på något värdefullt, som de kan ta med sig hem och som ger en ordentlig bild av vår stad och dess liv. Tyvärr är det synnerligen svårt att överhuvudtaget komma in på industrierna om man inte har specialkontakter och de flesta myndighetspersoner "har inte tid" med något så obetydligt som en ungdomsgrupp. Utan att generalisera måste man säga att Göteborg och göteborgarna är en synnerligen tungarbetad stad och den kärvhet som man möter i sammanhanget kan nedslå den mest optimistiske.

Berörda s. k. personligheter behöve komma med på en ungdomsresa till exempelvis Tyskland eller Finland för att med egna ögon få se med vilken uppmärksamhet man följer ett gästande lands unga ambassadörer. Kom inte och prata om generationsmotsättningar så länge de vuxna topparna i vår stad inte gitter umgås en och annan timma med de unga. Plats för förbättringar. **A. An.**

löning till en föreståndarinna, möbler och utrustning m. m.? Barnavårdsnämnden hade inga anslag på den tiden för dylika ändamål. Det gällde för oss att inte tappa sugen. Var och en fick försöka skaffa hjälp efter förmåga. Nöden är uppfinningsmoder, heter det, och vidare, där nöden är störst, är hjälpen närmast. Genom en generös donator fick vi avlöningen till föreståndarinna klarad. Av Kronprinsessan Margaretas Minnesfond samt Bongska fonden och några industrier, framför allt Götaverken, fick vi medel, så att vi kunde gå i land med de nödvändigaste utgifterna. Frivilliga krafter, som alltså inte fick ett öres betalning, ställde sig till vårt förfogande, och det artade sig ganska bra.

Efter någon tid fick vi emellertid erfarenhet av att det ej var så lämpligt att bedriva ungdomsverksamhet i ett hyreshus med hyresgäster runt omkring. Vi måste därför se oss om efter nya lokaler. Drätselkammaren skulle på Myntgatan 18 i Brämaregården bygga lokaler för socialvård och yrkesskolor. Till vår stora glädje reserverades också plats för Lundby Ungdomsgård, som fortfarande har sin verksamhet förlagd där.

Det slag av ungdomsverksamhet som började i Göteborg för snart 25 år sedan i nog så blygsamma former har växt ut till en stor rörelse. Inte blott här utan i hela vårt avlånga land bildades ungdomsgårdar eller som de också kallades hemgårdar. Studiebesök från hela landet de första åren var hos oss ganska vanliga. Vi hade i vår tur fått goda impulser från sådana goda och ädla människor som Birka gårdens föreståndarinna Ebba Pauli och dess stiftare Natanael Beskow m. fl.

Stiftarna av ungdomsgårdarna har som sin högsta önskan alltid velat hjälpa först och främst den föreningslösa ungdom som ej kunnat finna sig tillrätta i de slutna föreningarna. Att de unga sedan skall få intresse för föreningarna är vårt hopp och mål. Vårt valspråk är ock har alltid vamed tanke på föreningarna: Samarbete i förtroende.

För att inte något missförstånd skall uppstå, vill jag påpeka, att medel för ungdomsverksamhet, som står under barnavårdsnämndens regi, numera ingår i dennas utgiftsstat.

Jag som nu är redo att avsluta en ganska lång arbetsdag gläder mig mycket åt att jag fått arbeta för och med vår ungdom och dess ledare. Vi har förstått varandra. Därpå har jag många bevis, vilket är för mig mer än nog, för att jag alltid skall komma att minnas dem med stor glädje.

Anders Fredman.

Nya på ungdomsbyrån

Assistent: Göran Eriksson

Vaktmästare: Edvard Olofsson

Fredagsträffar i Folke Filbyters stad

På Folkungagården i Linköping har vi av och till diskuterat frågan om ett större framträdande inför stadens ungdomar. Planerna har nu kunnat realiseras i och med skapandet av Sporthallen, en lokal som väl fyller de krav, man i ett sådant här fall ställer.

Fredagen den 22 mars gick så startskottet för den första "Fredagsträffen" i Folkungagårdens och Linköpings Ungdomsråds regi. Förreklamen bestod av affischering, annonsering och spridande av flygblad. I detta arbete gjordes en god insats inte minst av ungdomarna själva. Reklamen kom också ut i de högre skolklasserna och på de större arbetsplatserna. En kväll hade vi flygbladsutdelning utanför biograferna.

Programmets inriktning var att engagera så många som möjligt och vi hade något över 100 medverkande i dragkamp, mannekäng - uppvisning, mästerskap i handgång, tävling på barncykel och tyngdlyftning. Så hade vi naturligtvis "proffs"-medverkande som stadens bästa jazzorkester, världsmästaren i bäskeytte och ett par akrobater.

I sina hälsningsord tog Hans Jensen upp frågan om en nykter livsföring för ungdomens del och detta underströks också senare i intervjun med bågskyttevärldsmästaren Nisse "Månen" Andersson. På programbladet presenterades stadens nykterhetsföreningar med verksamhet för ungdom.

Syftet med en sådan här träff är naturligtvis inte i och för sig att dra samman mesta möjliga antal människor. Syftet är att samla ungdomarna på ett sätt som de själva gillar och därmed accepterar. Vid denna samling gäller det så att på ett vettigt sätt peka på vidare livsvärden och bättre livsformer än många nu har. "Fredagsträffen" ville och kommer även i framtiden att sträva efter detta. Våra program skall inte vara

Forts å sid. 18

Ungdomsbyrå

- skälver under trycket av stora svårigheter med personal- och lokalproblemen skall försöka trots allt att hålla skutan flytande i de nya lokalerna vid Föreningsgatan 13.
- bör omkring den 1 oktober vara färdig med utrustningen av föreningslokaler i ovannämnda fastighet och kommer då att göra en speciell visning av de möjligheter vi kan erbjuda föreningslivet vid Föreningsgatan (!)
- vilar för närvarande på ett tiotal ansökningar om igångsättningsbidrag. Tyvärr tog de anslagna 5.000 kronorna slut redan under vårterminen, varför ungdomsdelegationen sökt ytterligare medel hos stadskollegiet. Besked väntas när som helst.
- måste anmäla en hel del förhöjningar ifråga om avgifterna på ungdomsgårdarna och i arbetsstugorna. Arrangemanget är en följd av ungdomsdelegationens strävan att krypa in i den rambudget, som myndigheterna ålagt oss.
- var med på den trevliga tillställning, som ungdomsdelegationen hade inbjudit samtliga föreståndare på ungdomsgårdarna till den 11 september. Sammankomsten var bl. a. motiverad av en önskan från delegationens ledamöter att försöka lära känna gårdarnas medarbetare och personalen på ungdomsbyrå och samtala om problemen inom den förebyggande verksamheten.
- hade samlat alla föreståndare på ungdomsgårdarna till höstterminens första kollegium den 27, då en mängd verksamhetsfrågor stod på schemat. Bland frågor som diskuterades kan nämnas musikundervisningen på ungdomsgårdarna, uthyrningen av Härsjönäs, fråga om dansundervisning på gårdarna, anordnande av hobbyutställning samt en mängd ärenden om medarbetarfrågor.

*Vi Alla utkommer under hösten
den 15/9 15/10 15/11 och 15/12*

Forts från sid. 5

något större kommuner eller i kommuner där ungdomsfrågorna av någon annan anledning måste inta en särskilt framträdande plats, där måste man nog ägna organisationsfrågan ett större intresse. Antingen så, att någon viss ledamot av nämnden eller någon kommunens tjänsteman får till uppgift att ta sig an ungdomsfrågorna och vara föredragande i nämnden, eller att nämnden utser inom sig en hel delegation för de förebyggande ungdomsfrågorna. I en sådan delegation kan för övrigt ingå ledamöter från andra kommunala organ eller från enskilt håll, ungdomsråd till exempel. Ja, det finns många varianter, och det går inte att generellt säga att den ena formen är den andra överlägsen, allt beror på de lokala omständigheterna. **Huvudsaken är bara att barnvårdsnämnden eller det andra kommunala organ det kan gälla, inte isolerar sig. Det arbete som kommunen gör i den förebyggande ungdomsvården är strängt taget ett komplement till vad det fria föreningslivet utgör för ungdomen. Barnvårdsnämnden måste lära av de enskilda ungdomsorganisationerna, hämta deras råd och genomföra det förebyggande arbetet tillsammans med dem.** Båda parter behöva varandra. Tyvärr måste jag nog säga att kommun och föreningsliv på vissa håll och i vissa sammanhang framträder som motpoler till varandra. Det luktar nästan konkurrens. En förklaring till det där ligger kanske i att föreningslivet måste arbeta under större ekonomiska uppoffringar. De enskilda föreningarna kan inte bereda ungdomarna samma materiella standard som kommunerna. Föreningarna har inte samma möjligheter som kommunerna att hålla sig med ungdomsledare. Kommun och föreningsliv kämpar om ungdomsledare, ja, det verkar rentav som om de kämpar om de i ungdomsverksamheten deltagande ungdomarna.

Det vore i högsta grad olyckligt om detta förhållande skulle få en större utbredning. De frivilliga måste nog godta, att kommunerna inlåter sig på den här fronten med egna lokaler och anläggningar och med verksamhet där i egen regi. Vi

behöver bara se på en sådan omständighet som att ungdomsverksamhet numera måste planeras i förväg för de bostadsområden som ska byggas. Det bildas inte så lätt föreningar i förväg, som kan planera ungdomsverksamheten, föreningar ser sin skapelse först sedan bebyggelsen uppförts och invånarna flyttat dit. Och i många fall där en kommun börjar engagera sig i den direkta ungdomsverksamheten och kanske bygger en ungdomsgård, så innebär inte detta en begränsning av de enskilda föreningarnas möjligheter att nå ungdomen, fast det vid första påseende kan te sig så. Tvärtom. Det finns ju föreningar, som för en begränsad och tynande tillvaro, därför att de saknar lokaler och annan materiel. Tillkomsten av en kommunal ungdomsgård kan ju för dessa föreningar innebära en renässans, med tanke på att ungdomsgården kan ställa utrymmen och andra resurser till förfogande för dessa föreningar. Men man måste nog å andra sidan medge, att kommunerna borde självrannsaka sig lite mera och försöka inse vilka värden det ligger i de gärningar som det fria föreningslivet utför för ortens ungdom, vilket det på sätt och vis eljest vore kommunens skyldighet att själv sörja för. Kommuner som förstärker uppskatta föreningarnas betydelse för ungdomen och även för de vuxna, stöder deras verksamhet med riklig ekonomisk hjälp. Många gånger kan en kommun vara mera betjänt av att utnyttja föreningarnas kapacitet än att själv uppträda som lokalbyggare och anordnare av ungdomsverksamhet. Det behöver inte bara yttra sig i att kommunen direkt anslår ett penningbelopp till föreningarna utan också på det sättet att kommunen — barnavårdsnämnden lämpligen kan engagera någon person som konsulent som ger råd till de olika föreningarna, hur de skall lägga upp och organisera sin ungdomsverksamhet, och som kan förmedla föredragshållare och tillhandahålla filmprojektorer o. s. v. Kommunerna kan också tillsammans med föreningslivet i orten bilda ett ungdomsråd för sådana här förmedlade uppgifter. På de platser där det finns ett ungdomsråd som centralorgan för ortens olika för-

eningar och där ungdomsrådet och kommunen tar varandra i handen, där lyckas man också lösa de gemensamma frågorna och överbygga de motsättningar, som kan uppstå.

Jag tror, att det skulle gagna samhällets ungdomsverksamhet, om man i föreningslivets samarbetsorgan sökte få in kommunala representanter, liksom man i kommunalrepresentation och kommunal förvaltning sökte få in ombud för föreningslivet. Och jag har en känsla av att detta sker i allt större utsträckning. Alldeles särskilt bör man vinnlägga sig om att i de ungdomsvårdande organen, vare sig de är enskilda eller offentliga, inlemma representanter för kommunens drätsel. Jag vågar nog påstå, att samhället skulle se bra mycket trevligare ut, ha många fler hyfsade ungdomar, om vi bara gemensamt kunde väcka en del förstokade kameralisttyper till att begripa, att ökade insatser för den förebyggande ungdomsvården inom föreningsliv och kommunalliv skulle betyda färre omhändertaganden och med det avgjort lägre kostnader för den vårdgren som gäller omhändertaganden.

Jag vill i detta sammanhang påminna om, att barnavårdskommittén föreslagit att slopa bestämmelserna om de obligatoriska ledamöterna i barnavårdsnämnden. Nu måste ju präst, lärare, läkare ingå i nämnden oavsett, om de är intresserade och skickade för uppgiften eller ej. Om förslaget går igenom, blir det säkert större möjligheter att ge nämnderna en sammansättning, som främjar ungdomsvårdens intressen.

I frågan om att främja den förebyggande ungdomsvården, så intar staten en sekundär roll. Samhället satsar i första hand på de lokala insatserna. Men staten söker stötta under, bland annat genom att ge statsbidrag till själva verksamheten och till inrättande av ungdomslokaler och andra anläggningar. Jag tänker här på de bidrag som ges för studiecirkelarbeta och fritidsgrupper, för ungdomsledarkurser och för anställande av instruktörer inom ungdomsorganisationerna. Dessa statsbidrag utbetalas genom skolöverstyrelsen. Vad beträffar stöd för a n o r d-

nande av lokaler, råder det tyvärr en viss splittring av de olika stödformerna. De griper in i varandra på ett sätt, som gör att man inte vet var gränserna går mellan dem. Och det skapar en viss förvirring hos dem, som skall söka bidrag. Vissa fritidslokaler, som byggs i samband med bostäder eller som ingår i s. k. centrumanläggningar, kan subventioneras genom vanliga bostadskrediter. Allmänna samlingslokaler, alltså både för barn och vuxna, kan finansieras genom lån och bidrag av Kungl. Maj:t efter beredning av statens nämnd för samlingslokaler. Anordnande av ungdomslokaler och anskaffande av inventarier till dessa kan finansieras med hjälp av understöd ur arvsfonden, vilket beslutas av Kungl. Maj:t efter förslag av bland andra socialstyrelsen. Och enbart inventarieutrustning till vissa föreningslokaler, särskilt med tanke på nykterhetsrörelsen, kan ges av statens nämnd för samlingslokaler. Jag nämner det här bara för att peka på att det inte precis är lätt att veta vart man skall vända sig då man skall söka stöd. Det har varit flera utredningar i gång för att så långt som möjligt söka samordna stödformerna. Här behövs en sanering, och en koncentration tror jag. Det borde från statens sida kunna göras en central och långsiktig planering för ungdomsfrågorna, inte bara ifråga om driftbidrag och anläggningsbidrag utan också i det allmänt rådgivande arbetet. Liksom när det gäller ansvarsfrågan för kommunerna anser jag det vara av vikt, att man för statens del söker leda in ungdomsvårdsfrågorna, alltså även den förebyggande ungdomsvården, så långt som möjligt under en enda instans, som skulle kunna ha en samlande överblick.

Nu har vi ju en statlig ungdomskonsumtion i skolöverstyrelsen, som bedriver upplysningsverksamhet ute i kommunerna, huvudsakligen i anslutning till statsbidragen för studie- och fritidsgrupperna. Dessutom bedriver också socialstyrelsen rådgivande verksamhet med sikte på barnavårdsnämnderna. Den verksamheten avses nu få mera framträdande plats än hittills. **Kungl. Maj:t har nämligen från**

instundande budgetår ökat styrelsens personalresurser för att möjliggöra ökade insatser för den förebyggande ungdomsvården.

Styrelsen kommer att i fortsättningen liksom hittills framförallt ta som sin uppgift att väcka det kommunala intresset för ungdomsfrågorna. Ett led i denna strävan var de konferenser socialstyrelsen förra året anordnade ute i landet. En del av de anföranden som hölls vid konferenserna blev stencilerade, och vi har visst några exemplar kvar. Kanske det finns ett och annat där som även kan intressera ungdomsråd och andra ungdomsorganisationer och som skulle kunna tas till utgångspunkt för diskussioner hos organisationerna. Vi sänder dem gärna efter påstötning.

Avslutningsvis vill jag säga att vi tror och hoppas mycket på framtiden för den förebyggande ungdomsvården. Jag tror, att vi kan förvänta en ökad aktivitet och ökad förståelse inom kommunerna för allmänna stödåtgärder. Den anda som genomsyrar barnavårdskommitténs uttalanden och förslag, kan tänkas så småningom sätta sin prägel på den samhälleliga ungdomsvården. Då kommer det frivilliga ungdomsarbetet att andas morgonluft i kraft av samhällets effektiva och varierande stöd. Är detta måne en utopi?

Forts från sid. 15

dålig revy eller buskteater. Våra program skall bestå av ungdomlig friskhet, entusiasm och skönhet. De vill medverka till att skapa en sund själ i en sund kropp.

Barnavårds- och nykterhetsnämnden gav oss sitt stöd. Vi ville ju också i huvudsak — eller i varje fall till stor del — nå ungdomar, som på ett eller annat vis kommit på sned med tillvaron. Många sådana fångade vi också upp. Det var alltså ingen tillfällighet att barnavårdsinspektrisen bland publiken igenkände många av sina "gossar".

Kjell E. Johansson i Hemgårdsbladet

HÖSTENS UNGDOMSLEDARKURSER

2-årig ungdomsledarkurs:

- 1:a årskursen omfattar 3 terminer (inkl. hobbyledarkurs om 10 kurskvällar). Sociala frågor, psykologi, praktiska ungdomsledarfrågor etc.
- 2:a årskursen, omfattande 2 terminer, utgörande en fortsättningskurs på ovanstående kurs.

Terminsavgift för båda kurserna 10:—. Start 8 oktober.

Att leda en grupp:

Socialpsykologi och sociologi för ungdomsledare. 10 kurskvällar med start den 7 oktober. Kursavgift 10:—.

Filmskötarkurser:

- 3. 10, 11, 17, 18 oktober samt
- 4. 21, 22, 28, 29 november.

Kursen behandlar under 4 kvällar filmprojektorernas användningssätt, felsökning, filmval etc.

Genomgången kurs berättigar deltagaren att låna barnavårdsnämndens apparatur.

Kursavgift 8:—.

Bandspelarkurs:

10—11 oktober. Kursen omfattar skötsel och användningsområden av bandspelarapparatur, inspelningsteknik etc.

Kursavgift 5:—.

Under hösten planeras dessutom en veckoslutskurs i sång- och lekledning.

Anmälningar göras till ungdomsbyrån, tel. 20 09 20, som även lämnar erforderliga upplysningar.

Föreningsgatan 13

är en adress att lägga på minnet! Inte enbart därför att Ungdomsbyrån ligger där utan också för att

Föreningar och andra sammanslutningar

från omkring den 1 oktober kan hyra sammanträdesrum, studierum etc. på såväl dag som kvällstid.

Kontakta ungdomsbyrån för upplysningar.

Nialla

TIDSKRIFT FÖR GÖTEBORGS UNGDOMSLEDARE
Redaktör och ansvarig utgivare: KJELL ANDERSSON

Adress: UNGDOMSBYRÅN

Föreningsgatan 13 • Göteborg • Tel. 20 09 20
Prenumerationspris kr. 5:— Postgiro 491 18

SPORTARTIKLAR

Lev. till skolor och föreningar

SVEN LIDSTRÖM SPORT

Södra vägen 22 Telefon 18 99 34 Göteborg S
Förfrågningar och offerter: Sven Lidström

ANDERSSON — LINGER

Kött- & Charkuterivaror

Lev. till skolor, inrättningar och restauranter.

Bazar Alliance, tel. 11 30 97

Linnégatan 52, tel. 14 57 59, 12 85 63

Offerter: Rune Linger

Hjälp

åt ungdomsföreningar lämnar barnavårdsnämnden liksom tidigare i form av bl. a.

lägerbidrag

lokalbidrag

ungdomsledarstipendier

Ansökningshandlingarna skall vara ungdomsbyrån tillhanda för lägerbidrag senast 15/9 och för lokalbidragen och stipendierna senast 1/10.

Uppllysningar på ungdomsbyrån, tel. 20 09 20 vx.